

Тетяна Добко

ДЕНЬ АСПІРАНТА

Практика бібліотечно-бібліографічного обслуговування читачів показала, що багато читачів потребують допомоги в пошуку інформації з теми наукової праці, консультацій з оформлення бібліографічного апарату дослідницької роботи, ознайомленні з діючими державними стандартами щодо бібліографічного опису документів, методикою складання списку літератури до наукової праці.

З метою поширення бібліотечно-бібліографічних знань у НБУ

ім. В. І. Вернадського здійснюються різноманітні заходи. Стали вже традиційними «Дні аспіранта», що проводяться у бібліотеці двічі на рік. Після екскурсії по книгозбірні, ознайомлення з системою каталогів та картотек, читальних залів слухачам пропонується огляд основних бібліографічних джерел з теми дисертаційного дослідження (його проводить зав. сектором обслуговування ДБВ Марія Чиж). Консультант знайомить слухачів з методикою пошуку інформації для підготовки наукової праці, виданнями національної бібліографії, з системою науково-технічної інформації

та інформаційними центрами України й зарубіжжя, їхньою продукцією. Великий інтерес викликають у слухачів можливості використання для пошуку інформації локальних проблемно-орієнтованих баз даних, створених у НБУ, та організація обслуговування ними на компакт-дисках CD-ROM («Science Citation Index», «Current Contents», «Index Translationum» тощо).

Семинари проводяться згідно з роком навчання, профілем (гуманітарним чи природничо-технічним).

Результати таких заходів очевидні: ефективніші та цілеспрямованіше використання довідково-бібліографічного апарату бібліотеки, її фондів, орієнтація в світових інформаційних ресурсах і як підсумок - швидша підготовка наукової праці.

© Добко Тетяна Василівна, Київ, 1996

ДЕНЬ БІБЛІОТЕКАРЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ УКРАЇНИ (зустріч з американськими фахівцями)

Відкрив її директор НБУ ім. В. І. Вернадського член-кореспондент НАН України О. Онищенко. Слово надається співробітнику Дослідницької служби Бібліотеки Конгресу, спеціалісту з наукової інформації Елеті Гостер.

- Я розпочинала свою трудову діяльність як бібліотекар-референт. У Бібліотеці Конгресу (БК) працюю близько 13 років. Останній час - у спеціальному відділі, який надає консультації по країнах Європи та колишнього СРСР. (Існують спеціальні курси для навчання роботі в БК). Ми навчаємо кожен новий склад конгресменів, як користуватися бібліотекою.

Наша бібліотека розрахована не тільки на Конгрес США, це й національна книгозбірня. Однак є відділи, які обслуговують його безпосередньо. Конгресмени можуть замовити літературу і брати її додому. БК укомплектована великою кількістю книг різними мовами. Експерти з іноземних мов здійснюють переклади, з міжнародного права - консультують з міжнародних законів. Штат працівників Дослідницької служби Конгресу (ДСК) становить 700 осіб (юристи, економісти та ін.). Це

професійні бібліотекарі та бібліографи, які підтримують апарат клерків і обслуговують секретаріат. Відділи ДСК відповідають структурі Конгресу: міжнародних відносин, національної безпеки, соціальної охорони здоров'я, соціального добробуту, науковий, навколишнього середовища, американського законодавства, економіки. Працює законодавча служба.

Один з найважливіших відділів той, де концентруються всі довідки, запити. Його співробітники, більшість з яких бібліографи, виконують замовлення на газети, журнали тощо, які надходять у Бібліотеку, окремі матеріали з періодичної літератури.

Частина комісій Конгресу спеціалізується по законодавчому процесу. (Вони водночас належать до уряду і називаються урядовими). Склад комісій величезний. Ось чому ДСК має підвідділи. Чим займається ДСК? Насамперед політичним аналізом. Збираються звіти, зіставляються, щоб можна було одержати повну картину, нагромаджується різноманітна інформація з різних галузей, відбирається та аналізується. Головний принцип - об'єктивність. Ми не даємо порад, тільки реко-

мендації. Зрозуміло, конгресмени мають чимало інших експертів в інших організаціях, оскільки їм потрібна інформація з різних джерел. Але Конгрес США дуже цінує свою бібліотеку. Навіть коли скорочується його бюджет, нам все одно виділяються кошти, бо оперативність, з якою ми прагнемо надати інформацію, заздалегідь готуючи звіти з проблем, стає у великій нагоді конгресменам. Доводиться відповідати приблизно на 600 запитань на день. Наприклад, про кількість населення в Україні, про стан медицини в США тощо.

Як ми працюємо?

Кожного року публікуються тисячі звітів. Скажімо, такі, що потрібні міністерствам, про економічну ситуацію в Україні, про склад бюджету в США. Кожного дня дається загальна оцінка різних змінюваних ситуацій. Тут потрібна оперативність, швидкість. Якщо це, приміром, звіт про війну в Боснії, то тут має значення кожний час.

Конгресмени - надзвичайно зайняті люди, тому інформація має бути гранично місткою. Для зручності створено спеціальну форму звітів: узагальнення, загальні відомості, характеристики історичних